

RADOŠĀS INDUSTRIJAS IZGLĪTĪBAS PILNVEIDES PROJEKTS

Vienotas Latvijas dizaina izglītības koncepta un dizaina izglītības un studiju programmu izstrāde

Profesionālās vidējās dizaina izglītības programma

Darba grupa

Linda Stepīte,
Dace Blūma, Daina Zvanītāja, Ieva Leismane, Pēteris Treicis,
Jānis Brants, Helēna Gerstere

Izglītības programmas izstrādātājs **SIA "Dizaina informācijas centrs"**

Reģ. Nr. 40003668833
Juridiskā adrese:
Ausekļa iela 11–101, Rīga LV-1010

2008

RADOŠĀS INDUSTRIJAS IZGLĪTĪBAS PILNVEIDES PROJEKTS

Vienotas Latvijas dizaina izglītības koncepta un dizaina izglītības un studiju programmu izstrāde

Profesionālās vidējās dizaina izglītības programma

Izstrādātā **profesionālās vidējās dizaina izglītības programma** paredz pilnveidot programmas realizācijai nepieciešamo materiāli tehnisko bāzi un valsts finansētu pedagogu tālākizglītošanos dizaina attīstības, projektēšanas un mācību metožu lietošanas jomā. Izglītības programmas profesionālo mācību priekšmetu saturam jānodrošina starppriekšmetu saikne, sniedzot vispusīgu izpratni par dizaina produkta radīšanas procesu kopumā. Programma ietver arī dizaina vēstures pamatkursa apguvi un paredz mācību saturā integrēt pamatzināšanas par dizaina mārketingu, tirgus komunikācijām un vadību, kā arī valsts ekonomiski pamatotu un finansiāli atbalstītu izglītības iestāžu un ražotāju sadarbību. Studējošajiem tiks dota iespēja mācību un kvalifikācijas praksi apgūt profesijai atbilstošos uzņēmumos.

Linda Stepīte,

profesionālās vidējās dizaina izglītības programmas izstrādes darba grupas vadītāja.

APSTIPRINU
[izglītības iestādes direktors]
[paraksts un tā atšifrējums]
[apstiprinājuma vietas nosaukums, datums]
[zīmoga vieta]

Profesionālās vidējās izglītības programma – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis

Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Pamatizglītība, priekšzināšanas mākslā
Profesionālās izglītības programmas īstenošanas ilgums	4 gadi
Izglītības dokuments, kas apliecina profesionālās izglītības programmas apguvi	Diploms par profesionālo vidējo izglītību trešā līmeņa profesionālā dizaina speciālista kvalifikācija Piešķiramā kvalifikācija – materiāla vai nozares dizaina speciālists

SASKAŅOTS

LR Izglītības un zinātnes ministrija
[personas amats]
[personas paraksts un tā atšifrējums]
[datums]

2008

Profesionālās vidējās dizaina izglītības programmas apraksts

Mērķis

Mācību procesa rezultātā nodrošināt profesionālās vidējās izglītības programmas apguvi un sagatavot dizaina industrijas trešā kvalifikācijas līmeņa dizaina speciālistu, kurš veic dizaina produktu māksliniecisko projektēšanu, darba plānošanu, organizēšanu un realizāciju konkrētā projekta ietvaros gan sadarbībā ar citiem speciālistiem, gan individuāli. Nodrošināt iespēju turpināt profesionālo izglītību augstākā pakāpē.

Galvenie uzdevumi

1. Nodrošināt prasmju un zināšanu apguvi, sekmēt spēju pilnveidošanos mākslinieciskās jaunrades un dizaina jomā. Sagatavot studējošo patstāvīgai darbībai dizaina nozarē, veicinot viņa pilnveidošanos par garīgi un fiziski attīstītu, brīvu, atbildīgu un radošu personību.
2. Veicināt zināšanu un prasmju apguvi, attieksmju veidošanos, kas studentam nodrošina dizaina izglītības trešā līmeņa profesionālo kvalifikāciju un sekmē viņa konkurētspēju mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos.
3. Radīt motivāciju profesionālajai attīstībai un tālākizglītībai, nodrošināt iespēju sagatavoties izglītības turpināšanai augstākā pakāpē.

Programmas apguves kvalitātes novērtēšana

Audzēknis, kurš apguvis profesionālās vidējās izglītības programmu un ieguvis nepieciešamo zināšanu un prasmju novērtējumu, kārtos valsts noslēguma pārbaudījumus – 4 valsts pārbaudes darbus vispārizglītojošajos mācību priekšmetos, kā arī kvalifikācijas eksāmenu, kas ietver arī kvalifikācijas darba aizstāvēšanu. Audzēknis, kurš sekmīgi nokārtojis kvalifikācijas eksāmena teorētisko un praktisko daļu, saņem diplomu par profesionālo vidējo izglītību un iegūst dizaina speciālista kvalifikāciju.

Tālākizglītības iespējas

Iespēja turpināt izglītību Latvijas un ārvalstu augstākās izglītības mācību iestādēs.

Programmu īstenošanas ilgums un apjoms klātienē

Profesionālās izglītības programmas veids un iegūstamās profesionālās kvalifikācijas līmenis	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Programmas īstenošanas ilgums (gadi)	Programmas apjoms (stundas)	Izglītības dokuments, kas apliecina profesionālās izglītības programmas apguvi
Profesionālās vidējās izglītības programma – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis	Pamatizglītība un priekšzināšanas mākslā	4	5768	Diploms par profesionālo vidējo izglītību

Teorijas un prakses apjoma kontaktstundu procentuālā attiecība

Profesionālās izglītības programmas veids	Profesionālās kvalifikācijas līmenis	Teorija (%)	Prakse (%)
Profesionālās vidējās izglītības programma	Trešais	50*	50*

*Profesionālās vidējās izglītības programmās audzēkņiem ar iepriekš apgūtu vidējo izglītību, teorijas kontaktstundu skaitu var samazināt līdz 30 procentiem no kopējā izglītības programmas apjoma.

Teorijas un prakses procentuālajā attiecībā pieļaujamā atkāpe ir pieci procenti.

Vispārizglītojošo un profesionālo mācību priekšmetu teorijas kontaktstundu procentuālā attiecība

Profesionālās izglītības programmas veids	Vispārizglītojošie mācību priekšmeti (%)	Profesionālie mācību priekšmeti (%)
Profesionālās vidējās izglītības programma ar iepriekš iegūtu pamatizglītību un priekšzināšanām mākslā	60	40

Piezīme.

1. Vispārizglītojošo mācību priekšmetu teorijas kontaktstundu kopapjoma sadalījumu nosaka valsts profesionālās izglītības standarts:

1.1. 45 procenti no kopapjoma ir valodas un komunikatīvās zinības (“Latviešu valoda un literatūra”, “Svešvaloda”, izvēles mācību priekšmeti);

1.2. 33 procenti no kopapjoma ir matemātika, dabas zinības un tehniskās zinības (“Matemātika”, “Lietišķā informātika”, izvēles mācību priekšmeti);

1.3. 22 procenti no kopapjoma ir sociālās zinības un kultūrizglītība (“Biznesa pamati”, “Vēsture”; izvēles mācību priekšmeti);

1.4. pieļaujamā atkāpe ir trīs procenti;

1.5. vispārizglītojošo un profesionālo mācību priekšmetu procentuālajā attiecībā pieļaujamā atkāpe ir pieci procenti.

Vispārizglītojošo mācību priekšmetu saraksts un minimālais kontaktstundu skaits profesionālās vidējās izglītības programmās

Izglītības jomas	Profesionālās vidējās izglītības programma		
	4 gadi (pamatizglītība un priekšzināšanas mākslā)		
	Kontaktstundas	Patstāvīgais darbs	Kopā
Valodas un komunikatīvās zinības			
Kopā:	662	116*	778
Matemātika, dabas zinības un tehniskās zinības			
Kopā:	485	85*	570
Sociālās zinības un kultūrizglītība			
Kopā:	324	58**	382
Pavisam kopā:	1471	259	1730

* Izglītības iestādei ir tiesīga mainīt (samazināt) patstāvīgā darba stundu skaitu, ievērojot stundu kopskaitu izglītības jomā.

** Izglītības iestāde ir tiesīga mainīt mācību priekšmetu (arī jomu) un stundu skaitu (piem., vēsturei atvēlēto patstāvīgā darba stundu vietā vai tās samazinot, vai samazinot ar (*) minētos priekšmetos patstāvīgā darba stundas, paredzēt tās praktiskiem darbiem, iekļaujoties kopējā patstāvīgā darba stundu apjomā).

Piezīme.

1. Profesionālās vidējās izglītības programmā mācību priekšmetiem, kuros kārtojami valsts centralizētie eksāmeni, palielina latviešu valodas un literatūras, svešvalodas, matemātikas, kā arī viena izvēles priekšmeta apjomu (piemēram, vēstures vai fizikas, vai ķīmijas u.c. – atbilstoši programmas specifikai), paredzot patstāvīgā darba stundas, lai mācību priekšmeta apjoms aptuveni atbilstu šo priekšmetu apjomam vispārējās vidējās izglītības programmā.

Programmas uzdevumi vispārizglītojošos mācību priekšmetos

1. Veicināt vispārējas intelektuālās darbības prasmju apguvi.
2. Attīstīt vēlmi un prasmi pilnveidoties.
3. Attīstīt prasmi uzskatāmi informēt par savu kompetenci, sasniegumiem un darbības rezultātiem.
4. Plānot dzīves virzību atbilstoši savām spējām un vēlmēm.
5. Pilnveidot estētisko uztveri un ētiskās izjūtas.
6. Veidot humānu vērtību sistēmu un ētisko apziņu.
7. Pārzināt lietišķo attiecību ētikas pamatprincipus.
8. Pilnveidot saskarsmes prasmes.
9. Prast risināt konfliktus.
10. Prast strādāt un sadarboties grupā.
11. Pilnveidot latviešu valodas un svešvalodu prasmes.
12. Padziļināt zināšanas par Latvijas un pasaules kultūras mantojumu.
13. Sekmēt radošas darbības pieredzes apguvi.
14. Attīstīt jaunrades spējas.
15. Veicināt vēlmi apgūt veselīgu dzīvesveidu un rūpēties par fizisko attīstību.
16. Veidot izpratni par veselību kā svarīgāko dzīves kvalitātes nosacījumu.
17. Prast izmantot zināšanas par dabaszinātņu likumībām un faktiem profesionālajā darbībā.
18. Vērtēt dabā un sabiedrībā notiekošos procesus, aptvert tos sistēmā un attīstībā.
19. Izprast ekoloģiskās telpas vienotības principu.
20. Profesionālajā darbībā ievērot vides aizsardzības prasības.
21. Izprast tirgus ekonomikas darbības pamatprincipus.
22. Prast līdzdarboties pilsoniskas sabiedrības procesos, ievērojot pozitīvu un cieņas pilnu attieksmi pret sevi un citiem.
23. Izprast darba devēja un darba ņēmēja attiecības ekonomikas jomā un zināt attiecīgos tiesību aktus.
24. Sekmēt Latvijas sociālekonomiskās virzības izpratni Eiropas un pasaules kontekstā.
25. Attīstīt paškontroli, pašnovērtēšanu un pašdisciplīnu, kā arī pašapziņu un atbildību.
26. Nodrošināt prasmju un iemaņu apguvi darbam ar informācijas un komunikāciju tehnoloģijām.
27. Sekmēt patstāvīgai dzīvei sabiedrībā nepieciešamo tikumisko vērtību veidošanos.
28. Prast izdarīt pamatotu izvēli un patstāvīgi pieņemt lēmumus.
29. Atbildēt par savas profesionālās darbības kvantitatīvo un kvalitatīvo rezultātu.
30. Uzņemties daļēju atbildību par citu veikumu.
31. Attīstīt darbības mērķtiecību, sistemātiskumu un precizitāti.

Profesionālo mācību priekšmetu minimālais kontaktstundu skaits profesionālās vidējās izglītības programmās

Profesionālie mācību priekšmeti	Profesionālās vidējās izglītības programmas		
	4 gadi (pamatizglītība un priekšzināšanas mākslā)		
	Kontaktstundas	Patstāvīgais darbs	Kopā
Mākslas un dizaina mācību priekšmeti	2403*	423**	2826

* Obligātā profesionālā satura apjoms mākslas profesionālās vidējās izglītības programmās, kuras studējošais uzsāk pēc profesionālās ievirzes izglītības ieguves, var tikt samazināts ne vairāk kā par 10 procentiem no profesionālo mācību priekšmetu un prakses kopējā apjoma (saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumiem Nr.539, 15.06.2004. "Grozījumi Ministru kabineta 2000. gada 27. jūnija noteikumos Nr. 211 „Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu”, punkts 2).

** Izglītības iestādei ir tiesības mainīt patstāvīgā darba stundu skaitu.

Piezīme.

Izglītības iestādei ir tiesības sastādīt un īstenot individuālu izglītības programmu profesionālo mācību priekšmetu plānu, kurš ļauj elastīgi reaģēt uz dizaina nozares attīstības tendencēm gan Latvijā, gan citur pasaulē, jo dizaina izglītība prasa nepārtrauktu satura aktualizāciju un jaunu mācību metožu izstrādi.

Profesionālās darbības pamatzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas:

1. priekšstata līmenī:

- 1.1. dizaina mārketinga pamatzināšanu pielietojums izvēlētajā specialitātē;
- 1.2. komercdarbības un tiesību pamati;
- 1.3. vizuālās komunikācijas veidi un likumsakarības;
- 1.4. krāsu psiholoģijas likumsakarību iedarbība uz mērķauditoriju;
- 1.5. mākslas un dizaina tendenču attīstība Latvijā un pasaulē;

2. izpratnes līmenī:

- 2.1. virtuālās modelēšanas un maketēšanas tehnoloģijas (datortehnoloģijas);
- 2.2. projektu funkcionālā analīze;
- 2.3. vides un telpas organizācijas pamatprincipi;

- 2.4. priekšmetiskās vides ergonomika;
- 2.5. kultūras vēstures likumsakarības;
- 2.6. profesionālo terminu lietošanas pamati svešvalodās;
- 2.7. izmaksu tāmju veidošanas principi;
- 2.8. darba un vides aizsardzība;
- 2.9. veicamā darba plānošana un pārraudzība;
- 2.10. dabas studiju un mākslas mijiedarbība;
- 2.11. vizuālās mākslas veidu pārzināšana;
- 2.12. pašizglītošanās nozīme profesionālajā attīstībā;
- 2.13. savstarpēji saistīto darba procesa uzdevumu izpildes secība un to racionāla organizācija;

3. lietošanas līmenī:

- 3.1. mākslas, arhitektūras, interjera un dizaina vēstures kopsakarības, mijiedarbība un atšķirības kultūrvēsturiskā kontekstā;
- 3.2. mākslas valodas un dizaina terminoloģijas pielietojums;
- 3.3. stilu analīze;
- 3.4. projektēšana;
- 3.5. rasēšanas prasmju un perspektīvas zināšanu pielietojums dizaina projektu izstrādē;
- 3.6. 2 D, 3 D kompozīcija;
- 3.7. grafiskā dizaina pamatzināšanas;
- 3.8. krāsu teorijas pamati un koloristika;
- 3.9. maketēšana un tektonika formu modelēšanā;
- 3.10. konstruktīvās, tonālās un analītiskās zīmēšanas pielietojums dizaina projektu izstrādē;
- 3.11. skicēšanas prasmju pielietojums vizuālajā komunikācijā;
- 3.12. gleznošanas tehniku pielietojums dizaina projektu izstrādē;
- 3.13. lietišķās informātikas pielietojums dizaina procesa dokumentācijas sagatavošanā;
- 3.14. darbs ar informācijas avotiem, informācijas analīze;
- 3.15. materiāla apstrādes tehnoloģijas;
- 3.16. darba drošība un higiēna;
- 3.17. laikmetīgā dizaina tendences un aktualitātes;
- 3.18. valsts valoda;
- 3.19. svešvaloda;
- 3.20. saskarsmes psiholoģija;
- 3.21. vispārīgā un profesionālā ētika;
- 3.22. idejas un projekta prezentācijas prasmes.

Kvalifikācijas praksei un sportam noteiktais minimālais kontaktstundu skaits

Profesionālās izglītības programmas veids	Kvalifikācijas līmenis	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Programmas īstenošanas ilgums (gadi)	Kvalifikācijas prakse (stundas)	Sports
Profesionālās vidējās izglītības programma	Trešais	Pamatizglītība un priekšzināšanas mākslā	4	960*	2 stundas katrā teorijas nedēļā. Kopā: 252 stundas

* Obligātā profesionālā satura apjoms mākslas profesionālās vidējās izglītības programmās, kuras studējošais uzsāk pēc profesionālās ievirzes izglītības ieguves, var tikt samazināts ne vairāk kā par 10 procentiem no profesionālo mācību priekšmetu un prakses kopējā apjoma (saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumiem Nr.539, 15.06.2004. "Grozījumi Ministru kabineta 2000. gada 27. jūnija noteikumos Nr. 211 „Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu”, punkts 2).

Profesionālās izglītības programmu mācību laika sadalījums un izglītojamo mācību slodze

Profesionālās izglītības programmas veids	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Mācību ilgums (gadi)	Mācību laika sadalījums (nedēļas)					Izglītojamo mācību slodze (stundas)				
			Mācību gads			Brīvlaiks	Kopā	Mācību nedēļu skaits	Kontaktstundas		Patstāvīgais darbs kopā	Kopā
			Mācības	Eksāmeni	Kopā				Mācības kopā	Kvalifikācijas prakse kopā		
Profesionālās vidējās izglītības programma	Pamatizglītība un priekšzināšanas mākslā	4	156	8	164	35	199	156	4408	960*	400	5768*